

Finansdepartementet

Ekofinrådets möte den 14 mars 2023

Kommenterad dagordning

Enligt den preliminära dagordning som presenterades den 27 februari 2023.

1. Godkännande av dagordningen
2. (ev.) Godkännande av A-punkter

Ikke lagstiftande verksamhet

3. Den ekonomiska återhämtningen i Europa

- a) Genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens
 - Diskussionspunkt

Rådet väntas dels få en uppdatering om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF), dels diskutera RRF:s och REPowerEU:s bidrag till den gröna omställningen och EU:s minskade beroende av ryska fossila bränslen.

Överläggning med finansutskottet om RRF ägde rum den 16 juni 2020 och överläggning om förordningen om REPowerEU-kapitel ägde rum den 14 juni 2022. Samråd om RRF har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 2 december 2022.

Den 28 maj 2020 presenterade kommissionen ett förslag om inrättande av RRF. Förordningen trädde i kraft den 19 februari 2021.

Förslaget beskrivs närmare i faktrapromemoria 2019/20:FPM52.

Sedan RRF trädde i kraft har genomförandebeslut godkänts av rådet för samtliga medlemsstater och sedvanliga utbetalningar har genomförts till 11 medlemsstater. Totalt har 144 miljarder euro betalats ut i förhandsutbetalningar, lån och bidrag till medlemsstaterna. Den 21 februari 2023 publicerade kommissionen ett meddelande i vilket de redogör för sin metod för bedömningar av uppfyllandet av delmål och mål samt för när partiella delutbetalningar kan bli aktuella.

Den 18 maj 2022 presenterade kommissionen ett meddelande om REPowerEU-planen som i huvudsak ska genomföras genom RRF. Förordningen om REPowerEU-kapitel trädde i kraft den 1 mars 2023. Detta innebär att medlemsstater nu kan lägga till kapitel i sina återhämtnings- och resiliensplaner som ska bidra till att nå REPowerEU-målen.

Förslaget beskrivs närmare i faktrapromemoria 2021/22:FPM102.

Inför rådsmötet har ordförandeskapet cirkulerat en not för att vägleda diskussionen om RRF:s och REPowerEU:s bidrag till den gröna omställningen och till att minska EU:s beroende av ryska fossila bränslen. Noten fokuserar bland annat på medlemsstaters revidering av återhämtnings- och resiliensplaner med anledning av förordningen om REPowerEU-kapitel samt hur medlemsstater avser agera för att säkerhetsställa ett effektivt genomförande av planerna med anledning av det osäkra ekonomiska läget.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen står bakom ordförandeskapets ambition att följa upp genomförandet av RRF samt att ha en diskussion om RRF:s bidrag till den gröna omställningen och EU:s minskade beroende av ryska fossila bränslen. Regeringen anser att det är viktigt att rådet kontinuerligt följer upp hur ett effektivt genomförande av faciliteten kan säkerhetsställas. Vidare anser regeringen att RRF:s storlek och betydelse motiverar återkommande diskussioner i rådet om RRF.

b) (ev.) Rådets genomförandebeslut inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens

- Besluts punkt

Rådet väntas anta kommissionens förslag till ändring av rådets genomförandebeslut för Finlands återhämtnings- och resiliensplan.

Samråd om Finlands återhämtnings- och resiliensplan ägde rum den 27 oktober 2021. Den aktuella revideringen har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Finland lämnade in sin återhämtnings- och resiliensplan den 27 maj 2021 och kommissionens förslag till genomförandebeslut antogs av rådet den 28 oktober 2021.

Den 30 juni 2022 presenterade kommissionen en uppdaterad fördelningsnyckel avseende bidragsdelen för medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner, baserat på utfallet av BNP i medlemsstaterna för 2021. Finlands fördelning för bidragsdelen minskade i och med uppdateringen från 2,1 miljarder euro till 1,8 miljarder euro.

För att ta hänsyn till den uppdaterade fördelningsnyckeln lämnade Finland in en reviderad återhämtnings- och resiliensplan den 26 januari 2023. I den reviderade planen gör Finland ett antal mindre justeringar av flera åtgärder för att skala ner deras storlek med anledning av den minskade tilldelningen. Finland tar även bort två åtgärder relaterade till investeringar för utfasning av fossilbaserad uppvärmning och utbyggnad av laddningsinfrastruktur vid bostadshus. Åtgärder som har justerats ner inkluderar finansiering för distributionsinfrastruktur för gas- och elfordon, produktion och användning av vätgas samt för att minska serviceeftersläpning inom vården efter covid-19-pandemin.

Kommissionens sammanfattade bedömning är att revideringarna är mycket begränsade och att planen fortsatt uppfyller kriterierna för stöd enligt förordningen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen instämmer med kommissionens bedömning att Finlands reviderade återhämtnings- och resiliensplan även fortsatt uppfyller kriterierna

för stöd enligt förordningen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Regeringen står därför bakom ordförandeskapets inriktning att anta kommissionens förslag till ändring av rådets genomförandebeslut för Finlands återhämtnings- och resiliensplan.

4. Finanspolitisk vägledning inför 2024

- Diskussionspunkt

Rådet väntas få information om kommissionens meddelande om finanspolitisk vägledning för 2024, med möjlighet till diskussion.

Det aktuella ärendet har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Kommissionen väntas presentera ett meddelande med vägledning för finanspolitiken i EU för 2024. Det ligger inom kommissionens mandat att presentera vägledning och rådet har inte någon roll i att godkänna den föreslagna inriktningen. Liknande meddelanden har publicerats av kommissionen sedan den allmänna undantagsklausulen aktiverades 2020 med anledning av covid-19-pandemin. Meddelandet ska också ses mot bakgrund av att den pågående översynen av den ekonomiska styrningen sannolikt inte kommer resultera i att ett nytt finanspolitiskt ramverk kan vara på plats till 2024. Meddelandet väntas bli centralt i kommissionens bedömning av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram som lämnas in under våren.

Meddelandet har ännu inte publicerats men väntas innehålla breda riktlinjer för hur finanspolitiken i EU:s medlemsstater bör utformas. Meddelandet väntas även innehålla information om tillämpningen av den allmänna undantagsklausulen framöver.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen står bakom ordförandeskapets inriktning att följa upp kommissionens meddelande om den finanspolitiska vägledningen för 2024. Regeringen anser att det är viktigt att finanspolitiken i EU, liksom tillämpningen av det finanspolitiska ramverket, rör sig mot ökad hållbarhet i offentliga finanser och inte är inflationsdrivande.

5. Slutsatser om översynen av den ekonomiska styrningen

- Besluts punkt

Rådet väntas godkänna rådsslutsatser om den pågående översynen av den ekonomiska styrningen.

Överläggning med finansutskottet om meddelandet från kommissionen om inriktning för en reform av EU:s ekonomiska styrning ägde rum den 1 december 2022. Finansutskottet fick senast information om den pågående översynen av EU:s ekonomiska styrning den 21 februari 2023. Samråd med EU-nämnden har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 10 februari 2023.

Översynen av den ekonomiska styrningen inleddes i februari 2020 och omfattar stabilitets- och tillväxtpakten samt det makroekonomiska obalansförfarandet. Med anledning av covid-19-pandemin pausades översynen men den återupptogs hösten 2021 när en bred debatt bland medlemsstater och andra intressenter inleddes.

Den 9 november 2022 publicerade kommissionen ett meddelande som avsåg vägleda diskussionen om en reform. Meddelandet innehåller inga lagförslag utan föreslår inriktningen för en reform. Kommissionens ambition är att medlemsstaterna ska nå konsensus kring inriktningen innan lagförslag läggs fram.

Meddelandet beskrivs närmare i faktrapomemoria 2022/23:FPM27.

Kommissionens förslag på inriktning kretsar kring införandet av nya medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer för samtliga medlemsstater, med särskilda åtaganden för medlemsstater som bedöms ha höga eller medelhöga skuldhållbarhetsrisker enligt kommissionens skuldhållbarhetsanalyser. Det nya ramverket föreslås även fokusera i högre utsträckning på utvecklingen i de offentliga nettoutgifterna (dvs. inklusive diskretionära skatteåtgärder, men exklusive ränteutgifter samt konjunkturbetingade utgifter för arbetslöshetsersättning). Mekanismer för att säkerställa genomförandet av ramverket föreslås stärkas, bland annat genom att göra det lättare att öppna ett underskottsförfarande samt genom inrättandet av ett nytt verktyg för att säkerställa att reformåtaganden faktiskt genomförs.

Slutligen menar kommissionen att det makroekonomiska obalansförfarandet bör utvecklas och integreras med den finanspolitiska övervakningen i högre grad.

Ordförandeskapets ambition är att rådet ska godkänna slutsatser för att vägleda kommissionens kommande lagförslag. Utkastet till rådsslutsatser innehåller övergripande principer om inriktningen för en reform. Bland annat anser rådet att de befintliga referensvärdena bör förbli oförändrade, att nya medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer ska införas och att kommissionen ska föreslå en bana för finanspolitiken baserat på medlemsstaternas skuldbelagda utmaningar. Vidare betonas i slutsatserna vikten av fortsatt arbete på några områden.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen står bakom ordförandeskapets inriktning att godkänna utkastet till rådsslutsatser. Regeringen anser det är viktigt att föra arbetet med en reform av den ekonomiska styrningen framåt, i syfte att uppnå en ansvarstagande ekonomisk politik som stödjer en utveckling mot hållbar offentlig skuldsättning och tillväxt i alla medlemsstater.

6. Ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands aggression mot Ukraina

- Diskussionspunkt

Rådet väntas få en lägesuppdatering om utvecklingen på energiområdet i ljuset av Rysslands aggression mot Ukraina, med möjlighet till diskussion.

Samråd med EU-nämnden inför liknande diskussioner har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 10 februari 2023. Samråd med EU-nämnden om energifrågor har också ägt rum vid flera tillfällen, senast den 16 december 2022 inför möte i rådet för transport, telekommunikation och energi (TTE). Överläggning med näringsutskottet om förordningen om gaspristaket ägde rum den 6 december 2022.

Rådet har sedan februari 2022 haft återkommande diskussioner med anledning av Rysslands aggressionskrig mot Ukraina. Vid det kommande rådsmötet väntas fokus ligga på krigets effekter på energipriser i EU. Kommissionen väntas informera om det allmänna läget på energiområdet,

med särskilt fokus på gaspristaket och dess effekter på den finansiella marknaden.

När det gäller energifrågan har Ekofinrådet följt utvecklingen på energimarknaderna, med ett särskilt fokus på de höga energipriserna och dess effekter på finansmarknaderna. EU har vidtagit flertalet åtgärder, vilka framför allt har syftat till att sänka el- och gaspriserna och säkra energitryggheten. I september 2022 antogs en radsförordning som inkluderade ett minskningsmål för elförbrukningen, ett tillfälligt intäktsstak för elproducenter och ett solidaritetsbidrag för den fossila sektorn. I december 2022 antogs även flera förordningar, som bland annat inkluderar ett verktyg för gemensam upphandling av gas, en tillfällig mekanism för att hantera prisvolatilitet på energiderivat samt ett tillfälligt gaspristak. Förordningen om det tillfälliga gaspristaket trädde i kraft den 1 februari 2023 medan pristaket har kunnat aktiveras sedan den 15 februari 2023. Enligt förordningen ska dess effekter på energi- och finansmarknaderna övervakas av Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (ACER) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA). En första rapport om detta publicerades den 23 januari 2023 och en andra den 1 mars 2023.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen står bakom ordförandeskapets inriktning att följa upp utvecklingen på energiområdet och gaspristakets effekter på de finansiella marknaderna. Regeringen anser att det är viktigt att de åtgärder som införts på energiområdet inte får försvaga det finansiella systemets motståndskraft eller ha negativa konsekvenser för marknadens funktionssätt.

7. Internationella möten

a) Uppföljning av G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer den 24–25 februari 2023

- Informationspunkt

Kommissionen och ordförandeskapet väntas återrapportera från G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer som ägde rum den 24–25 februari 2023.

Samråd med EU-nämnden om EU:s gemensamma positioner inför mötet, *Terms of Reference*, ägde rum den 10 februari 2023.

Vid G20-mötet representerades EU av ordförandeskapet, kommissionen och den Europeiska centralbanken (ECB). Inför mötet förberedde EU gemensamma positioner i form av ett mandat.

Vid mötet diskuterades bland annat utsikter och risker i den globala ekonomin, samt långsiktiga utmaningar som klimatförändringar och hållbar finansiering. Flera länder, inklusive EU, fördömde Rysslands aggression mot Ukraina. G20-länderna lyckades inte nå konsensus kring en gemensam kommuniké, utan det indiska ordförandeskapet för G20 publicerade i stället ett uttalande.

b) Förberedelser inför de vårmöten som G20-ländernas finansministrar och centralbankschefer samt IMF ska hålla den 10–16 april 2023

i) EU:s mandat vid G20

ii) Uttalande till Internationella monetära och finansiella kommittén

- Beslutspunkt

Rådet väntas godkänna att slutbehandlingen av EU:s gemensamma positioner inför G20-mötet den 12 april 2023 och EU:s gemensamma uttalande inför mötet i den Internationella monetära och finansiella kommittén (IMFC) den 14 april 2023 sker i den Ekonomiska och finansiella kommittén (EFK).

Det aktuella ärendet har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Som ett led i förberedelserna inför G20-mötet ska EU:s gemensamma positioner i form av ett mandat, *Terms of Reference*, fastställas. Även EU:s gemensamma uttalande vid IMFC-mötet ska fastställas. Eftersom inget Ekofinrådsmöte planeras mellan det förberedande arbetet i EFK och de internationella mötena i april föreslås att slutbehandlingen sker i EFK.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen står bakom ordförandeskapets inriktning att besluta om att slutbehandlingen av EU:s gemensamma positioner inför G20-mötet och IMFC-uttalandet sker i EFK.

8. EU:s budget: rekommendation om beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen för genomförandet av budgeten för 2021

- Besluts punkt

Rådet väntas anta en rekommendation till Europaparlamentet om att kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet för genomförandet av EU-budgeten för 2021.

Sveriges ledamot i Europeiska revisionsrätten, Eva Lindström, presenterade revisionsrättens årsrapport för EU-nämnden och finansutskottet den 20 oktober 2022. Överläggning med finansutskottet planeras till den 7 mars 2023.

Enligt artikel 319 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt så ska Europaparlamentet, på rekommendation av rådet, bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. Ansvarsfrihetsprövningen sker varje år och baseras främst på revisionsrättens årsrapport från granskningen av genomförandet av EU:s budget.

I årsrapporten för 2021 godkänner revisorerna EU:s räkenskaper. De bedömer att de ger ”en sann och rättvisande bild” av EU:s finansiella ställning. Samtidigt konstaterar de att betalningarna innehåller för många fel. För 2021 uppskattar revisorerna den övergripande felprocenten i de granskade kostnaderna till 3,0 procent vilket är högre än 2020 (2,7%).

Sverige har sedan EU-inträdet drivit att EU-budgeten ska vara effektiv och återhållsam och att det ska finnas en god kontroll av EU-medlen. De fyra senaste åren har Sverige lagt ned sin röst.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen fäster stor vikt vid att de medel som hanteras av kommissionen, övriga EU-institutioner och medlemsstaterna förvaltas på ett korrekt och effektivt sätt.

Regeringen föreslår i detta fall att Sverige lägger ned rösten då det är allvarligt att kommissionen inte har fått en revisionsförklaring utan kritik för alla delar av budgeten. Ett flertal av revisorernas iakttagelser medför dessutom att EU-budgetens exponering för olika risker ökar.

9. Slutsatser om budgetriktlinjerna för 2024

- Besluts punkt

Rådet väntas godkänna rådsslutsatser om riktlinjer för EU:s årsbudget 2024.

Det aktuella ärendet har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Varje år godkänner rådet slutsatser för att tydliggöra sina prioriteringar inför den kommande årsbudgetprocessen. Dessa syftar till att ge en inriktning till kommissionens antagande av budgetförslaget för 2024. Även Europaparlamentet tar fram riktlinjer inför att kommissionen tar fram sitt budgetförslag.

Kommissionen väntas presentera sitt förslag till årsbudget för 2024 i juni 2023.

I de föreslagna rådsslutsatserna betonas vikten av en återhållsam och realistisk budget, med tillräckliga marginaler till budgetramstaken för att hantera oförutsedda utgifter. Rådets förslag på riktlinjer för årsbudgeten 2024 ger en balanserad bild av rådets ingångsvärden i årsbudgetförhandlingen och reflekterar en budgetrestriktiv position.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen står bakom ordförandeskapets inriktning att godkänna rådsslutsatser om riktlinjer för EU:s årsbudget för 2024.

10. Övriga frågor

Lägesrapport om genomförandet av lagstiftningen om finansiella tjänster

- Informationspunkt

Rådet väntas få en lägesuppdatering om medlemsstaternas genomförande av aktuella EU-rättsakter på finansmarknadsområdet.

Information om genomförandet av EU-direktiv på finansmarknadsområdet gavs till EU-nämnden senast den 30 september 2022.

EU:s medlemsstater ska anpassa sin nationella lagstiftning efter de direktiv som tas fram på finansmarknadsområdet. Mot bakgrund av detta redogör kommissionen halvårsvis om medlemsstaternas genomförande av aktuella EU-rättsakter på finansmarknadsområdet.

För Sveriges del är samtliga direktiv antingen helt införlivade och bekräftat införlivade av kommissionen, alternativt införlivade enligt Sverige och under granskning av kommissionen.